

MARIESTAD

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Väwarens förskola

Läsår 2023/2024

Antagen
Mariestad
2023-10-16

Typ av styrdokument:	Plan
Beslutsinstans:	Rektor Förskolan Vävaren
Datum för antagande:	2023-10-16
Diarienummer:	
Dokumentet gäller för:	Förskolan Vävaren
Giltighetstid:	Läsåret 2023 - 2024
Tidpunkt för aktualisering:	2023
Dokumentansvarig:	Rektor Pia Fahlgren

Strategi

Översiktligt dokument som beskriver vägval och långsiktiga mål samt utgör grund för prioritering.

Program

Mellanform av strategi och plan. Uttrycker värdegrund och beskriver önskvärd utveckling samt vilka metoder som ska användas.

- **Plan**
Är en instruktion som ger direktiv och beskriver konkreta mål och åtgärder.

Policy

Är kortfattad och uttrycker värdegrundsbaserat förhållningssätt och principer för vägledning.

Riktlinje

Säkerställer ett riktigt agerande och en god kvalitet vid handläggning och utförande genom att ge konkret stöd och ange ramar för handlingsutrymme.

Regel

Anger absoluta normer för medarbetarnas och verksamheternas agerande. Är tydliga och tillåter inte tolkningsutrymme

Rutin eller tillämpningsanvisning

Detaljerad instruktion för hur en viss fråga ska hanteras. Innehåller handfasta råd och praktiska rekommendationer. Behandlar hur-frågor.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	4
1.1. Syfte.....	5
1.2. Ansvar.....	5
2. Uppföljning, utvärdering och analys av föregående års plan.....	5
2.1. Främjande och förebyggande åtgärder föregående läsår	5
2.2. Kränkingsärenden/diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier.....	7
2.3. Analys av främjande och förebyggande åtgärder samt kränkingsärende, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier	7
3. Undersök och analysera risker och hinder i verksamheten för innevarande läsår	8
3.1 Metod/kartläggning	8
3.2 Kränkande behandling.....	8
3.3 Sexuella trakasserier	9
3.4 Diskrimineringsgrunderna och trakasserier.....	9
3.5 Planerade åtgärder för läsåret	13
4. Delaktighet och förankring av planen (samverkansskyldighet)	15
4.1 Barn/elevs delaktighet.....	15
4.2 Medarbetares delaktighet.....	15
4.3 Vårdnadshavarens möjlighet till delaktighet	15
5. Rutin/åtgärder vid händelse av konflikt, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling	16
5.1 Rutin vid konflikt mellan barn/elever	16
5.2 Rutin när barn/elev kränker/trakasserar/sexuellt trakasserar annan/annat barn/elev	16
5.3 Rutin när personal kränker/diskriminerar/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev	17
5.4 Rutin för hur vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling	18
5.5 När rektor kränker/diskriminera/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev	19
5.6 När verksamheten diskriminerar barn/elev	19
6. Referenser	20
7. Bilagor.....	21
7.1 Definitioner.....	21
7.2 Lagstiftning och styrdokument	23
7.3 Anmälningskyldighet	24

1. Inledning

Som stöd för arbetet mot diskriminering, kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier ska varje förskola/skola utarbeta en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Arbetet med planen inkluderas i det systematiska kvalitetsarbetet. Planen kan ses som en dokumentation av det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet och den ska upprättas årligen för varje verksamhet inom förskolan och skolan.

I planen ska det finnas aktiva åtgärder för de främjande och förebyggande insatserna som bygger på kartläggningar och utvärderingar av tidigare års arbete. Där ska det finnas en beskrivning av vilket arbete som planeras och vilka rutiner som gäller. Planen ska beskriva hur barn/elever, vårdnadshavare och medarbetare medverkar i det främjande och förebyggande arbetet.

Arbetet med de aktiva åtgärderna ska skriftligen dokumenteras. Arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att:

1. Undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten
2. Analysera orsaker till upptäckta risker och hinder
3. Vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas
4. Följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3

Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande. Åtgärderna ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt.

1.1. Syfte

Förskolan Vävarens plan grundar sig på bestämmelser i skollagen (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567) och förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling. Enligt dessa lagar ska förskolan arbeta främjande och förebyggande för barns lika rättigheter och möjligheter samt mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Ett steg i arbetet är att varje år ta fram en ny plan för detta arbete. Planen syftar till att säkerställa barns trygghet, studiero samt deras rättigheter.

1.2. Ansvar

Pia Fahlgren, rektor, ansvarar för framtagandet av planen på enheten.

2. Uppföljning, utvärdering och analys av föregående års plan.

2.1. Främjande och förebyggande åtgärder föregående läsår

Föregående läsårs åtgärder på förskolan Vävaren	Åtgärd uppfylld Ja/Nej
<p>Alla vuxna ska vara goda förebilder, närvarande och lyhörda pedagoger som reagerar och agerar på alla former av trakasserier och kränkningar.</p> <p>Pedagogernas medvetna förhållningssätt har varit en stor betydande roll för att stötta, tolka och tydliggöra barnens agerande och förebygga att kränkningar inte ska ske. Genom de olika estetiska uttrycksätten har vi skapat förutsättningar för att ett lärande kring demokrati, samspel och självständighet ska vara möjligt. De estetiska uttrycken har gett barnen möjlighet till fler kommunikativa vägar att förmedla sig, att göra sig förstådda men också att lyssna på andra. För att barnen ska utveckla sin förståelse vid relationsskapande har utformandet av en medveten och intressant lärmiljö tillsammans med barnen och deras intressen varit viktig för utbildningen som inbjudit till lustfylld lek och lärande.</p> <p><i>"En av människans rättigheter är tillgången till att få göra sin röst hörd. Det är en av demokratins viktigaste grundstenar. Det är därför vi som pedagoger behöver ge barnen tillgång till de estetiska uttrycken som språkliga verktyg."</i> (Tuvhav Gullberg, Estetik i praktiken. s 21)</p> <p>Vi pedagoger finns med och stöttar i samspelet och inkludering, barnen är trygga med att komma till oss för idéer, rådgivning, pushning och konfliktlösning.</p>	<p>Ja.</p> <p>Vi pedagoger har medvetet varit närvarande, delaktiga och aktiva vilket har skapat förutsättningar för en organisation som fungerar och som har lett till att vi har kunnat agera vid uppkomna behov.</p>

<p>Pedagogerna diskuterar och reflekterar kring gemensamma värdegrundsfrågor på enheten, i arbetslag och tillsammans med barnen.</p> <p>Pedagogernas kontinuerliga reflektioner kring barnen har lett till en nyanserad syn på det individuella barnet. Det är av stor vikt att ha en öppen dialog och att vi reflekterar över vad barnen vill förmedla och hur de agerar genom sina olika kommunikativa vägar, allt för att vi pedagoger ska förstå barnen och att de ska kunna utveckla sitt rätta jag, sin lärandeidentitet och möjliggöra för fortsatt lärande men också för att skapa förståelse för andra.</p> <p>Vår samsyn är värdefull som skapas genom att vi pedagoger har ett öppet och rakt sätt mot varandra. Vi är trygga med vårt förhållningssätt och detta gör att barnen blir bemötta på liknande sätt av alla pedagoger.</p> <p>Vårt öppna klimat hos oss pedagoger har gjort att vi tillsammans vågat prova olika metoder för att hitta rätt. Att hitta en organisation som fungerar har också varit en förutsättning för att vi har kunnat fördjupa oss i de olika uttrycksätt vi använd oss av. Våra reflektioner, flexibilitet, lyhördhet och strategier för vad vi gör och hur vi tänker har gjort att projektet kunnat ha flera olika uttrycksätt igång samtidigt och detta har lett till att barnens intresse och nyfikenhet kunnat tas tillvara. Detta i en miljö där de känner trygghet och där vi som pedagoger kan utmana barnen i deras proximala utveckling.</p> <p>Vi pedagoger inledde terminen med att vara väldigt medforskande och närvarande men efter hand har vi tagit ett litet steg tillbaka för att inte störa barnen i deras lek och processer. Vi finns nära men vi ser att barnen är väldigt självgående i vår utbildning</p>	<p>Ja.</p> <p>Vi har en samsyn i vårt förhållningssätt vilket skapat goda förutsättningar för demokrati och hänsynstagande i arbetsprocesserna.</p>
<p>Ge positiv feedback och uppmuntra positiva beteenden mellan alla.</p> <p>Klimatet på Vävaren är gott på många plan, vi ser glädje och en ömsesidig respekt i relationerna. Vi är måna om hur vi uttrycker oss och hur vi bemöter varandra, alla ska känna sig sedda och hörda. Vi har kontinuerligt arbetat för att vända negativa beteenden till samspel och förståelse.</p> <p>Genom estetiska uttrycksätt har det skapats många glädjefyllda möten som generat positiva beteenden och ageranden. Vi har uppmuntrat och gett feedback i utforskandet i processerna, allt för att barnen inte ska ge upp utan fortsätta att utveckla en positiv lärandeidentitet, individuellt och i ett kollegialt lärande med andra. Här har pedagogernas förmåga att uppmärksamma och inspirera barnens olika kommunikativa vägar viktiga. Vi ser både framsteg, glädje och stolthet när vi pedagoger bemöter, bekräftar och berömmar positiva beteenden och ageranden hos barnen.</p> <p><i>"Utbildningen ska tillvara barnens egna erfarenheter, behov och det de visar intresse för. Men barnen ska kontinuerligt utmanas vidare utifrån läroplanen genom att inspireras till nya upptäckter och kunskaper."</i> (Lpfö 18, sid 10)</p>	<p>Ja</p>

<p>Vid gemensamma aktiviteter är barnen nyfikna och intresserade. De visar varandra hänsyn och är deltagande. Vi upplever att barnen känner att de befinner sig i meningsfulla sammanhang.</p>	
--	--

2.2. Kränkingsärenden/diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier

Vi har inte haft några incidentrapporteringar under läsåret. Detta tror vi beror på att vi ständigt reflekterar, diskuterar, dokumenterar och observerar verksamheten ute som inne. Vi delger varandra information för att förebygga och vara uppmärksamma på möjliga incidenter. Vi har diskuterat olika händelser som uppstått med vårdnadshavarna kopplat det till planen mot diskriminering och kränkande behandling men inte rapporterat något.

2.3. Analys av främjande och förebyggande åtgärder samt kränkingsärende, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier

- Vi har varit närvarande pedagoger och samarbetat över grupperna. Vi har ständigt diskuterat kring barnsyn, människosyn, empati, förhållningssätt i miljön och material. Vi har tidigt reagerat på alla former av trakasserier och kränkningar vilket vi sett är en framgångsfaktor. Vi har fått positiv respons på vårt gemensamma arbetssätt och vår samsyn kring bemötande från vårdnadshavare vid utvecklingssamtal.
- Vi ser och bemöter alla barn utifrån deras förutsättningar och behov eftersom vi lärt känna dem ordentligt (god anknytning). Vi har pratat tillsammans om beteende och bemötande. Barnen har varit delaktiga med egna ”må bra tankar” som vi har använt oss av i den dagliga undervisningen. Detta har gett barnen verktyg till att själva reda ut och lösa konflikter genom kommunikation. Vi hör att barnen reflekterar och interagerar om sina egna beteenden och löser allt fler konflikter på egen hand. Vi har sett och uppmuntrat barnens empatiska förmågor. Vi har sett att barnen självmant väljer att hjälpa varandra, bjuda in varandra till lek och trösta varandra.
- Vi har sett en framgångsfaktor i att vi pratar beteenden och känslor som också blir en samsyn i utbildningen mellan pedagoger och barn. En annan framgångsfaktor i vår undervisning är att barnen utifrån sina erfarenheter fått dela med sig (genom t.ex. skapande och rollek) där de både lyfter sina egna idéer och blir lyssnade på och lyssnar på andra; demokrati. Genom våra intervjufrågor med de äldre barnen hjälper vi dem att stärka sin självkänsla, att våga stå för sina åsikter och känslor. Barnen lär sig utgå från sig själva samt att respektera andras åsikter och känslor. Vi pedagoger har haft

observationer och reflektioner över turtagning, val barnen gör, vilka röster som visar sig starkast. Pedagogens uppgift är att skapa förståelse för att allas röster är av värde.

- Vi pedagoger har lagt stor vikt i att förklara och bemöta barnen i hur deras beteenden påverkar både sig själv och andra. Vi har medvetet undervisat i att vägleda från ett negativt beteende till ett positivt beteende. Vi har haft en öppen och rak dialog med hemmen för att utveckla och främja barnens beteende vilket vi ser som en framgångsfaktor.
- Vi har haft möte med specialpedagog om bemötande och förebyggande åtgärder. Några pedagoger har gått Autismutbildning för att bättre få en förståelse.
- Vi är närvarande, lyhörda och uppmärksamma och reflekterar tillsammans med barnen kring negativa beteenden och kränkande kommentarer. Utifrån vår utbildning och beprövad erfarenhet pushar vi tidigt de barn som drar sig tillbaka för att ge dem en naturlig plats i barngruppen

3. Undersök och analysera risker och hinder i verksamheten för innevarande läsår

3.1 Metod/kartläggning

Förskolan Vävarens utbildning utgår ifrån vår läroplan lpfö-18.

Vi arbetar mot ett öppet och inkluderande förhållningssätt där vi respekterar olika uppfattningar och levnadssätt. Vi är nära varandra, barn och pedagoger, och upptäcker och reflekterar tillsammans. Vi avsätter tid på varje avdelningsmöte för att tillsammans på Vävaren reflektera kring och få en samsyn kring risker som kan påverka barnen. Vårt arbetssätt för att förhindra diskriminering och kränkande behandling är att vara närvarande pedagoger. Vi vill stärka barnen i sin självkänsla och respekt för varandras integritet.

3.2 Kränkande behandling

Risker och hinder för kränkande behandling	Analys av de orsaker till de risker och hinder för kränkande behandling som upptäcks
<p><i>Kränkande behandling</i> En risk är att vi inte uppmärksamma kränkningar om vi pedagoger inte är närvarande, att vi inte ser, hör eller förstår de situationer som uppstår.</p>	<p>Att vi är olika och har olika uppfattningar om vad som är en kränkning, vad som är okej att säga och inte.</p> <p>Att vi har vikarier som inte delar vår värdegrund.</p>

<p>En risk kan också vara att information om händelser inte når fram till alla pedagoger.</p> <p>En risk är också fördomar och förutfattade meningar som finns med hos oss alla.</p>	<p>Att vi inte sätter in vikarier eller får vikarier så att vi kan vara närvarande i alla situationer.</p> <p>Att vi inte kan fördela oss i alla rum och på alla platser för vi är inte fler pedagoger. Vi kan inte se och hör av allt som händer och inte läsa av alla situationer.</p> <p>Att vi inte ser allas lika värde.</p>
--	---

3.3 Sexuella trakasserier

Risker och hinder för sexuella trakasserier	Analys av de orsaker till de risker och hinder som upptäcks
<p>Sexuella trakasserier</p> <p>En risk är att vi inte uppmärksammar kränkningar kring sexuella trakasserier.</p> <p>om vi pedagoger inte är närvarande, att vi inte ser, hör eller förstår de situationer som uppstår</p> <p>En risk kan också vara att information om händelser inte når fram till alla pedagoger.</p> <p>En risk är också fördomar och förutfattade meningar som finns med hos både pedagoger, barn och andra vuxna i utbildningen.</p>	<p>Att vi är olika och har olika uppfattningar om vad som är en kränkning, vad som är okej att säga och inte.</p> <p>Att vi har vikarier som inte delar vår värdegrund.</p> <p>Att vi inte sätter in vikarier eller får vikarier så att vi kan vara närvarande i alla situationer.</p> <p>Att vi inte kan fördela oss i alla rum och på alla platser för vi är inte fler pedagoger. Vi kan inte se och hör av allt som händer och inte läsa av alla situationer.</p> <p>Att vi inte ser allas lika värde.</p>

3.4 Diskrimineringsgrunderna och trakasserier

Risker och hinder för diskriminering och trakasserier	Analys av de orsaker till de risker och hinder som upptäcks
<p>Kön</p> <p>En risk är att vi inte uppmärksammar kränkningar kring kön om vi pedagoger inte är närvarande, att vi inte ser, hör eller förstår de situationer som uppstår.</p>	<p>Att vi är olika och har olika uppfattningar om vad som är en kränkning, vad som är okej att säga och inte.</p>

<p>En risk kan vara att information om händelser inte når fram till alla pedagoger.</p> <p>En risk att lekmiljön är präglad och utformad utifrån stereotypa könsnormer.</p> <p>En risk är fördomar och förutfattade meningar som finns med hos både pedagoger, barn och andra vuxna i utbildningen.</p>	<p>Att vi trots att vi är medvetna hamnar i vissa könsmonster i olika sammanhang, t.ex. i lekmiljöer.</p> <p>Att vi har vikarier som inte delar vår värdegrund.</p> <p>Att vi inte sätter in vikarier eller får vikarier så att vi kan vara närvarande i alla situationer.</p> <p>Att vi inte kan fördela oss i alla rum och på alla platser för vi är inte fler pedagoger. Vi kan inte se och hör av allt som händer och inte läsa av alla situationer.</p> <p>Att vi inte ser allas lika värde.</p>
<p><i>Könsöverskridande identitet eller uttryck</i></p> <p>En risk är att vi inte uppmärksammar kränkningar kring könsöverskridande identitet eller uttryck om vi pedagoger inte är närvarande, att vi inte ser, hör eller förstår de situationer som uppstår.</p> <p>En risk kan också vara att information om händelser inte når fram till alla pedagoger.</p> <p>En risk är fördomar och förutfattade meningar som finns med hos både pedagoger, barn och andra vuxna i utbildningen.</p>	<p>Att vi är olika och har olika uppfattningar om vad som är en kränkning, vad som är okej att säga och inte.</p> <p>Att vi har vikarier som inte delar vår värdegrund.</p> <p>Att vi inte sätter in vikarier eller får vikarier så att vi kan vara närvarande i alla situationer.</p> <p>Att vi inte kan fördela oss i alla rum och på alla platser för vi är inte fler pedagoger. Vi kan inte se och hör av allt som händer och inte läsa av alla situationer.</p> <p>Att vi inte ser allas lika värde.</p>
<p><i>Etnisk tillhörighet</i></p> <p>En risk är att vi inte uppmärksammar kränkningar kring etnisk tillhörighet om vi pedagoger inte är närvarande, att vi inte ser, hör eller förstår de situationer som uppstår.</p> <p>En risk kan också vara att information om händelser inte når fram till alla pedagoger.</p>	<p>Att vi är olika och har olika uppfattningar om vad som är en kränkning, vad som är okej att säga och inte.</p> <p>Att vi har vikarier som inte delar vår värdegrund.</p> <p>Att vi inte sätter in vikarier eller får vikarier så att vi kan vara närvarande i alla situationer.</p>

<p>En risk är också fördomar och förutfattade meningar som finns med hos både pedagoger och barn.</p>	<p>Att vi inte kan fördela oss i alla rum och på alla platser för vi är inte fler pedagoger. Vi kan inte se och hör av allt som händer och inte läsa av alla situationer.</p> <p>Att vi inte ser allas lika värde.</p>
<p><i>Religion eller annan trosuppfattning</i> En risk är att vi inte uppmärksammar kränkningar kring religion om vi pedagoger inte är närvarande, att vi inte ser, hör eller förstår de situationer som uppstår. En risk kan också vara att information om händelser inte når fram till alla pedagoger.</p> <p>En risk är också fördomar och förutfattade meningar som finns med hos både pedagoger och barn.</p> <p>På förskolan Vävaren möter vi sällan barn med annan religion eller annan trosuppfattning.</p>	<p>Att vi är olika och har olika uppfattningar om vad som är en kränkning, vad som är okej att säga och inte.</p> <p>Att vi har vikarier som inte delar vår värdegrund.</p> <p>Att vi inte sätter in vikarier eller får vikarier så att vi kan vara närvarande i alla situationer.</p> <p>Att vi inte kan fördela oss i alla rum och på alla platser för vi är inte fler pedagoger. Vi kan inte se och hör av allt som händer och inte läsa av alla situationer.</p> <p>Att vi inte ser allas lika värde.</p> <p>Vi ser en risk i att barnen inte får förståelse och insikt i andra religioner och värderingar på ett naturligt sätt.</p>
<p><i>Funktionsnedsättning</i> En risk är att vi inte uppmärksammar kränkningar kring funktionsvariationer om vi pedagoger inte är närvarande, att vi inte ser, hör eller förstår de situationer som uppstår.</p> <p>En risk kan också vara att information om händelser inte når fram till alla pedagoger.</p> <p>En risk är också fördomar och förutfattade meningar som finns med hos både pedagoger och barn.</p>	<p>Att vi är olika och har olika uppfattningar om vad som är en kränkning, vad som är okej att säga och inte.</p> <p>Att vi har vikarier som inte delar vår värdegrund.</p> <p>Att vi inte sätter in vikarier eller får vikarier så att vi kan vara närvarande i alla situationer.</p> <p>Att vi inte kan fördela oss i alla rum och på alla platser för vi är inte fler pedagoger. Vi kan inte se och hör av allt som händer och inte läsa av alla situationer.</p> <p>Att vi inte ser allas lika värde.</p>
<p><i>Sexuell läggning</i> En risk är att vi inte uppmärksammar kränkningar kring sexuell läggning om vi pedagoger inte är närvarande, att vi inte ser, hör eller förstår de situationer som uppstår.</p>	<p>Att vi är olika och har olika uppfattningar om vad som är en kränkning, vad som är okej att säga och inte.</p>

<p>En risk kan också vara att information om händelser inte når fram till alla pedagoger.</p> <p>En risk är också fördomar och förutfattade meningar som finns med hos både pedagoger och barn.</p>	<p>Att vi har vikarier som inte delar vår värdegrund.</p> <p>Att vi inte sätter in vikarier eller får vikarier så att vi kan vara närvarande i alla situationer.</p> <p>Att vi inte kan fördela oss i alla rum och på alla platser för vi är inte fler pedagoger. Vi kan inte se och hör av allt som händer och inte läsa av alla situationer.</p> <p>Att vi inte ser allas lika värde.</p>
<p>Ålder</p> <p>En risk är att vi inte uppmärksammar kränkningar på grund av ålder om vi pedagoger inte är närvarande, att vi inte ser, hör eller förstår de situationer som uppstår.</p> <p>En risk kan också vara att information om händelser inte når fram till alla pedagoger.</p> <p>En risk är också fördomar och förutfattade meningar som finns med hos både pedagoger och barn.</p> <p>Det kan bli en risk om vi ständigt delar in barnen i åldersgrupper, och inte blandar dem.</p>	<p>Att vi är olika och har olika uppfattningar om vad som är en kränkning, vad som är okej att säga och inte.</p> <p>Att vi har vikarier som inte delar vår värdegrund.</p> <p>Att vi inte sätter in vikarier eller får vikarier så att vi kan vara närvarande i alla situationer.</p> <p>Att vi inte kan fördela oss i alla rum och på alla platser för vi är inte fler pedagoger. Vi kan inte se och hör av allt som händer och inte läsa av alla situationer.</p> <p>Att vi inte ser allas lika värde.</p> <p>En risk att det skapar ett ”vi mot dem.”</p>

3.5 Planerade åtgärder för läsåret

Åtgärderna är överförda och tidsplanerade i enhetens systematiska kvalitetsarbetet för att fortlöpande genomföras. För definition av begreppen främjande och förebyggande, se bilaga 1.

Planerade främjande åtgärder på förskolan Vävaren.	När påbörjas/genomförs åtgärden?	Hur?	Ansvarig
Alla vuxna ska vara goda förebilder, närvarande och lyhörda pedagoger som reagerar och agerar på alla former av trakasserier och kränkningar.	Under hela året.	Genom att ha ett professionellt och medvetet förhållningssätt kan vi se, uppmärksamma, bemöta och agera vid uppkomna situationer. En ständigt återkommande reflektion kring vår samsyn gör oss trygga i vårt förhållningssätt. Detta leder till att barnen blir bemötta på likvärdigt sätt av alla pedagoger	Alla pedagoger
Pedagogerna ska diskutera och reflektera kring gemensamma värdegrundsfrågor i lärmiljöerna, i arbetslag och tillsammans med barnen.	Under hela året.	Utforma en medveten och intressant lärmiljö som stöttar värdegrundsarbetet med barnen. Vi tar med barnen i skapandet av våra miljöer och vi använder oss av tydlighet, tilltalande, tillgänglig och tillåtande för att skapa trygghet och inkludering av alla barn. Vi har ett demokratiskt arbetssätt i utformandet av miljöer. Kontinuerlig reflektion och när situationer uppstår.	Alla pedagoger.
Ge positiv feedback och uppmuntra positiva beteenden mellan alla.	Under hela året	Vi bemöter, bekräftar och berömmar barnens positiva beteenden så att de leder till samspel, förståelse och kommunikation.	Alla pedagoger

Planerade förebyggande åtgärder på förskolan Vävaren	När påbörjas/genomförs åtgärden?	Hur?	Ansvarig
Vi ska organisera och fördela pedagoger i hela utbildningen under hela dagen för att förebygga kränkande behandling. Vi utformar lärmiljöer där alla kan samspele.	Under hela året	<p>Vi skapar mindre sammanhang, fördelar och omfördelar kamratkonstellationer i förebyggande syfte.</p> <p>Återkopplar bemötande för utveckling och medvetenhet.</p> <p>Ett tydligt samspel mellan pedagoger och fördelning av pedagoger i lärmiljöerna ute som inne.</p> <p>Vi ska ha en samsyn och en uppmärksamhet kring olika beteendemönster som kan leda till kränkningar.</p> <p>Vi observerar och reflektera kontinuerligt över barnens samspel i lärmiljöerna, ute som inne.</p>	Alla pedagoger
Vi ska stärka barnens självkänsla.	Under hela året	Hjälpa barnen att våga säga stopp kring sin egen person. Detta gör vi genom att vara närvarande och stötta barnen i konfliktlösningar.	Alla vuxna i verksamheten
Samtal med specialpedagog på barnhälsoteam. BHT.	Möjlighet finns två/tre gånger per termin.	Handledning och samtal med specialpedagog vid frågor.	Alla pedagoger
Info om barn på avdelningsmötena, mini STM	Möjlighet finns vid varje avdelningsmöte	Information och diskussion på mötena för att skapa samsyn i huset.	Alla pedagoger
Rapportera incidenter	Under hela året.	Rapportering i avsedda dokument	Alla pedagoger.
Läsa litteratur som upplyser om andra kulturer och religioner. Lyfta olikheter i hemkulturer.	Under hela året.	Medvetna val av litteratur. Använda tillfällen som uppkommer i utbildningen för att reflektera tillsammans.	Alla pedagoger.

Främjande samtal för tillgängligt lärande	En gång per termin per arbetslag.	Samtal mellan pedagoger, specialpedagog och rektor.	Alla pedagoger.
---	-----------------------------------	---	-----------------

4. Delaktighet och förankring av planen (samverkansskyldighet)

4.1 Barns/elevs delaktighet

Skер genom att:

- Barnen uppmuntras ständigt att lyfta fram sina synpunkter och ge uttryck för sina funderingar, upplevelser och känslor
- Barnen samtalar med pedagoger och varandra
- Barnen reflekterar kring gemensamma värdegrundsfrågor. (t.ex. hur man är en bra kompis.) Barnen är på detta vis aktiva i att kunna påverka sin vistelse på förskolan.

4.2 Medarbetares delaktighet

Skер genom att:

- Framtagandet av planen alterneras systematiskt mellan samtliga pedagoger, alla blir delaktiga.
- Reflekterar kontinuerligt kring gemensamma värdegrundsfrågor och förhållningssätt.
- Rektor informerar kost och städpersonal så alla på enheten blir delaktiga.
- Alla anställda har tagit del av rutin och åtgärd gällande diskriminering eller kränkande behandling.
- Rektor informerar nyanställda och vid introduktion av nya vikarier informerar ansvarig pedagog.

4.3 Vårdnadshavarens möjlighet till delaktighet

Skер genom att:

- Vi för dagliga samtal med vårdnadshavarna där vi reflekterar kring utbildningen och där vårdnadshavarnas frågor och åsikter tas tillvara.
- Planen lyfts vid inskolning och utvecklingssamtal
- Varje år lämnas det ut en enkät där varje vårdnadshavare enskilt kan uttrycka synpunkter på vår utbildning.
- Den fastställda planen finns tillgänglig på vår hemsida.

5. Rutin/åtgärder vid händelse av konflikt, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

5.1 Rutin vid konflikt mellan barn/elever

Upptäckt/information av/ om konflikt

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Ingrip om behövt.	All personal
2.	Meddela barnens/elevs mentorer.	Den personal som ingripit eller eventuellt fått information om konflikt
3.	Samtal med berörda barn/elever	Pedagog
4.	Bestäm tid för uppföljning (ca en vecka senare).	Pedagog
5.	Dokumentera händelsen	Pedagog
6.	Kontakta vårdnadshavare till berörda barn/elever. Berätta om händelsen och hur förskolan/skolan/fritidshemmet hanterat det samt dokumentera samtalet.	Pedagog

5.2 Rutin när barn/elev kränker/trakasserar/sexuellt trakasserar annan/annat barn/elev

Upptäckt/information om kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Anmäl kränkning/trakasserier/sexuella trakasserier till rektor via länk på Navet ”Anmäl kränkning barn och elev”	All personal
2.	Informerar berörda barns/elevs pedagoger/mentorer.	All personal

3.	Informera berörda barns/elevs vårdnadshavare om att en anmälan gjorts och att förskolan/skolan kommer att utreda kränkningen/trakasserierna/sexuella trakasserierna	Pedagog
4.	Utredning påbörjas	Rektor
5.	Barnen/Eleverna hålls under uppsikt under utredningstiden.	Pedagog/arbetslag
6.	Samtal med berörda barn/elever om kränkningen/trakasserierna/sexuella trakasserierna (utifrån mognad)	Pedagog
7.	Åtgärder/insatser sätts in vid behov när utredning är klar.	Rektor
8.	Samtal med berörda barn/elevs vårdnadshavare om utredningen och om åtgärder/insatser.	Rektor
9.	Uppföljning av åtgärder/insatser.	Rektor
10.	Om kränkning/trakasserierna/sexuella trakasserierna upphör avslutas ärendet.	Rektor
11.	Om kränkningen/trakasserierna/sexuella trakasserierna inte upphör intensifieras åtgärder/insatser och eventuell tas hjälp av andra professioner eller externa myndigheter.	Rektor

5.3 Rutin när personal kränker/diskriminerar/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev

Upptäckt/information av/om kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Barn/elev/personal meddelar rektor eller annan personal att elev blir kränkt, diskriminerad, trakasserad eller sexuellt trakasserad.	All personal

2.	Informera berörd vårdnadshavare om kränkningen/diskrimineringen/trakasserierna /sexuella trakasserierna och dokumentera samtalet.	Rektor
3.	Utredning påbörjas	Rektor
4.	Samtal med berört barn (utifrån mognad)/elev och personal om kränkningen/diskrimineringen/trakasserierna /sexuella trakasserierna	Rektor
5.	Fackliga företrädare och skyddsombud informeras.	Rektor
6.	Åtgärder/insatser sätts in vid behov när utredningen är klar.	Rektor
7.	Uppföljning av åtgärder/insatser	Rektor
8.	Om kränkning, diskriminering/trakasserierna/sexuella trakasserierna upphör avslutas ärendet.	Rektor
9.	Om kränkning, diskriminering/trakasserierna/sexuella trakasserierna inte upphör kontaktas respektive avdelningschef.	Rektor

5.4 Rutin för hur vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling

Upptäckt/information av/ om diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.

Scenario	Åtgärd
A. Elev utsätter annan elev för trakasserier/sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera mentor
B. Personal utsätter barn/elev för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera rektor, Pia Fahlgren

C. Verksamheten ¹ utsätter barn/elev för diskriminering.	Informera rektor, Pia Fahlgren
D. Rektor utsätter barn/elev för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera chef för förskola och pedagogisk omsorg, Ewa Möller

5.5 När rektor kränker/diskriminera/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev

Informera chef för förskola och pedagogisk omsorg, Ewa Möller.

5.6 När verksamheten² diskriminerar barn/elev

Informera chef för förskola och pedagogisk omsorg, Ewa Möller.

För information kan även elev och vårdnadshavare vända sig till Barn- och elevombudsmannen www.skolinpektionen.se/BEO vid åsikter om utbildningen.

---

^{1,2} Med **verksamheten** menas skolans miljö, byggnader, lokaler, utegård, utformning och möblering, m.m. och syftar på bristande tillgänglighet.

^{2,2} Med **verksamheten** menas skolans miljö, byggnader, lokaler, utegård, utformning och möblering, m.m. och syftar på bristande tillgänglighet.

6. Referenser

- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Diskrimineringsombudsmannens handledning – Lika rättigheter i förskolan
- Diskrimineringsombudsmannens handledning – Lika rättigheter i skolan
- FN:s barnkonvention
- Skollagen (2010:800)
- Skolverkets allmänna råd – Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling
- Socialtjänstlagen (2001:453)

7. Bilagor

7.1 Definitioner

Bristande tillgänglighet

När en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till:

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde
- andra omständigheter av betydelse

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan/skolan behandlar ett barn/elev sämre än andra barn/elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridandet identitet/uttryck eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. Diskrimineringen kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn/elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Främjande

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Förebyggande

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten. Riskerna kan kartläggas på olika sätt. Förebyggande åtgärder ska motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning..

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola/skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn/elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla barn/elever serveras samma mat, kan det indirekt diskriminera de barn/elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är uppträdande som kränker ett barn/elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund för trakasserier. Det kan till exempel handla om att ett barn/elev blir retad för sitt utseende. Ett barn/elev kan bli utsatt för kränkande behandling av personal som av andra barn/elever.

Kränkande behandling kan vara:

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, ignorering, nonchalering)
- texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, foton, meddelanden på sociala medier)

Repressalier

Personal får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av elev eller vårdnadshavare har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Trakasserier är uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet/uttryck eller ålder. Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar med koppling till diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara av någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Trakasserier och sexuella trakasserier är ett beteende som är oönskat. Det är den som utsatt för trakasserier som avgör vad som är oönskat eller kränkande. Enligt lagen måste den som trakasserar förstå hur agerandet upplevs för att det ska bli fråga om trakasserier eller sexuella trakasserier. Det är därför viktigt att den som är trakasserad klargör för den som trakasserar att beteendet är obehagligt och ovälkommet. I vissa situationer kan kränkningen vara så tydlig att inga påpekande krävs från den som känner sig trakasserad.

Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn/elev känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad. Ett barn/elev kan bli utsatt för trakasserier av personal som av andra barn/elever.

7.2 Lagstiftning och styrdokument

Skolväsendet vilar på demokratins grund

Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att eleverna ska inhämta och utveckla kunskaper och värden.

Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för miljön.

Arbetsmiljölagen (AML)

AML, gäller även för barn/elever. Lagens ändamål är att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. Enligt AML ansvarar rektor för att det finns förutsättningar för att skapa en god arbetsmiljö som lever upp till bestämmelserna i AML.

Brottsbalken

Enligt brottsbalken är handlingar som kan betecknas som misshandel, ofredande och olaga tvång straffbara. Rektor ska handlägga ärendet enligt riktlinjer mot hot om våld.

FN:s barnkonvention

Barnkonventionen har sitt ursprung i principen om den inneboende värdigheten hos alla människor och deras obestridliga rättigheter. Barnkonventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid ska komma i främsta rummet.

Artiklar inom området; artikel 2, 12, 19, 28 samt 36.

Förbud mot diskriminering och kränkande behandling

Diskrimineringslagen ska motverka diskriminering på grund av:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling. (Skollagen 6 kap. 9 §)

Socialtjänstlagen

Enligt 14 kap 1 §, är både skolmyndigheten och alla anställda inom förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”.

Värdegrunden

Uttrycker det etiska förhållningssätt som ska prägla verksamheten. Skolan ska främja förståelsen för andra människor och förmågan till inlevelse. Ingen ska utsättas för kränkande behandling. Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (Skollagen 5 kap. 3 §)

7.3 Anmälningsskyldighet**Vid trakasserier och kränkande behandling**

Det är viktigt att all personal i verksamheten tar alla signaler om trakasserier och kränkande behandling på allvar och agerar snabbt. Kränkningar upphör inte automatiskt utan brukar i stället öka om de inte aktivt motverkas.

All personal har anmälningsskyldighet att anmäla alla händelser där ett barn/elev upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling

Till socialtjänsten

Anmälningsskyldiga är all personal inom verksamheten och den omfattar sådant pedagoger och annan personal får kännedom om i sin yrkesutövning och som föranleder oro över ett barns/elevs situation.

Anmälningsskyldigheten regleras i kap. 14, 1 § socialtjänstlagen och det finns en hänvisning till denna bestämmelse i skollagen kap 29, 13 §.

Syftet med anmälningsskyldigheten är att socialtjänsten på ett så tidigt stadium som möjligt ska få kännedom om barn och ungdomar som behöver hjälp. Skyldigheten omfattar barn under 18 år och avser missförhållanden som antingen är kopplade till barnets/elevens hemmiljö eller dess eget beteende. Det kan handla om misstanke om övergrepp, vanvård eller brister i omsorgen i hemmet eller att barnet/eleven uppvisar ett riskbeteende.

Du hittar anmälningsblanketten till socialtjänsten på kommunens medarbetarportal Navet. Service, support och stöd i arbetet/Självservice, blanketter och mallar/Självservice och blanketter/Utbildningsförvaltningens blanketter.